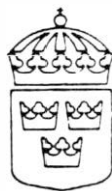

Motion till riksdagen

1989/90:Sf35

av Maria Leissner m.fl. (fp)

med anledning av regeringens skrivelse 1989/90:68
om invandrar- och flyktingpolitiken

Mot.
1989/90
Sf35—39

I skrivelsen redovisas den svenska invandrar- och flyktingpolitiken, med tonvikt på flyktingar och asylsökande samt det kommunala flyktingmottagandet.

Minskade möjligheter att kunna få asyl i Sverige

Under hösten 1989 tilltog svårigheterna i det svenska flyktingmottagandet. Antalet som sökte asyl ökade kraftigt. Detta skedde samtidigt som statens invandrarverk genomförde en omfattande omorganisation av den egna verksamheten. Detta komplicerade situationen avsevärt.

Flyktingförläggningarna fylldes till bristningsgränsen under hösten. Kommunerna har inte i önskvärd omfattning kunnat ta emot flyktingar. Bostadsbristen i kommunerna har varit en hindrande faktor.

Samtidigt finns det ingen grund att anta annat än att de asylsökande till helt övervägande del har haft synnerligen goda skäl att fly och söka skydd. De flyktinggrupper som står för den väsentliga ökningen under 1989 är framförallt Bulgarienturkar. De har flytt undan en assimileringsskampanj i Bulgarien. Även Kosovo-albaner och libaneser hör till de grupper som ökat i antal. Detta torde bero på ökade oroligheter i deras hemländer.

Sverige bör fortsätta verka för internationalism och humanism i flyktingpolitiken. När problemen inom flyktingmottagandet blir svårhanterliga måste de olika systemfelen inom mottagningssystemet lösas. Till dessa systemfel hör den utdragna sysslolösheten och socialbidragsberoendet, som skapar problem för många flyktingar. Kommunerna har en bristande förmåga att klara situationen på grund av ett otillräckligt bostadsbyggande. Det är fel att flyktingar betraktas som en materiell belastning istället för en tillgång. Denna behandling skadar flyktingarna själva, samtidigt som det kan skapa främlingsfientlighet i den allmänna opinionen.

I stället för att söka lösa problemen på ett konstruktivt sätt har den socialdemokratiska regeringen valt att stänga gränserna för flertalet av de skyddsbehövande. Genom beslutet i december 1989 tillämpas numera på obestämd tid 3 kap. 4 § andra stycket i utlänningslagen. Denna bestämmelse medger att flyktingar kan avvisas om "särskilda skäl" föreligger. Detta har medfört att det inte längre är möjligt att få asyl som krigsvägrare eller s.k. de facto-flykting. Därmed har enligt föredragande statsråd 75 procent av de skydds-

behövande flyktingarna ställts utan skydd. Detta baseras på uppgifter från regeringen om att 75 procent av dem som tidigare fått skydd fått det på andra grunder än enligt FN:s flyktingkonvention.

Den särskilda bestämmelsen i utlänningslagen förutsätts kunna användas i situationer då Sveriges materiella försörjningsmöjligheter är allvarligt ansträngda. Krisen i flyktingmottagandet beror inte bara på materiella brister utan även på omfattande systemfel i mottagningssystemet samt en restriktivare flyktingpolitik i övriga Europa.

Regeringen har nu använt denna möjlighet för att strypa flyktingströmmen. Denna drastiska åtgärd står inte i proportion till de problem som finns. Därför bör uttrycket "särskilda skäl" ersättas av det mer restriktiva "synnerliga skäl".

Denna förändring av tillämpningen av utlänningslagen har genomförts utan att förändringen prövats i parlamentariskt ordning. Regeringen kan knappast hävda att FN:s flyktingkommissarie gett sitt stöd för den restriktivare flyktingpolitiken. Regeringen har inte heller via internationella kontakter försökt hitta en lösning för att styra och jämnare fördela flyktingströmmen. Regeringen borde tagit kontakt med UNHCR för att undersöka huruvida de kunnat hjälpa oss i den ansträngda situationen, genom ökat mottagande i andra länder.

Asyl i Sverige medges således tills vidare enbart till dem som uppfyller kraven enligt FN:s flyktingkonvention och till dem som i övrigt har särskilt starka skyddsbehov. Denna undantagsmöjlighet är förknippad med viss osäkerhet. Därför bör regeringen snarast återkomma till riksdagen och redovisa hur och under vilka villkor undantagen från inskränkningarna kommer att tillämpas.

Frihetsberövade barn

Det råder ett principiellt förbud mot att ta barn i förvar. För att detta skall vara möjligt krävs "synnerliga skäl" enligt nu gällande lagstiftning. Förvarstagandet av barn har ökat. De som av polisen bedömts få avslag på asylansökan tas på vissa orter i landet regelmässigt i förvar i väntan på beslut. Detta gäller även barnfamiljer. UNHCR har både i sina riktlinjer om flyktingbarn och i sin rapport från 1989 slagit fast att flyktingbarn inte får tas i förvar. Det förs dessutom inte heller någon statistik över hur många barn som regelmässigt tas i förvar. Regeringen bör därför ta sådana initiativ att en regelbunden statistik över antalet barn som tas i förvar upprättas och redovisas för riksdagen.

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om redovisningen av undantagen från inskränkningarna med anledning av tillämpningen av 3 kap. 4 § andra stycket utlänningslagen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statistik över antalet förvartagna barn.

Mot. 1989/90
Sf35

Stockholm 7 februari 1990

Maria Leissner (fp)

Sigge Godin (fp)

Barbro Sandberg (fp)

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)